

GAZETA KRAKOWSKA

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

Dziennik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

NR INDEKSU 35018
PLISSN0208-7693

Kraków • Nowy Sącz • Tarnów ■ 8, 9 IV 1989 r. ■ Nr 83 (12488) ■ Rok XXI ■ Cena 50 zł ■ Wyd 1

Zgodnie z wolą narodu — pierwsze

zapisy „okrągłego stołu“ stały się faktem

Sejm dokonał radykalnej zmiany obecnego modelu państwa, wprowadził swobodę zrzeszania się i pluralizm związkowy

- Powołanie instytucji prezydenta — uosobienia majestatu i godności Rzeczypospolitej, gwaranta trwałości i nieodwracalności demokratycznych przemian oraz instytucji Senatu, jako strażnika poprawności procesu legislacyjnego
- Nowa — bardziej demokratyczna — ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu; grupy obywateli mogą zgłaszać kandydatów

WARSZAWA (PAP). W zgodzie z rzeczywistym obrazem narodu — słowa te padły na piątkowym posiedzeniu Sejmu, na którym uchwalono ustawy zmieniające konstrukcję naczelnych organów państwa, wprowadzające swobodę zrzeszania się i pluralizm związkowy.

Te doniosłe wagi dokumenty to zmiany w Konstytucji, ordynacja wyborcza do Sejmu X kadencji na lata 1989—93, ordynacja wyborcza do senatu, prawo o stowarzyszeniach.

(DOKONCZENIE NA STR. 2)

Mamy Senat, mamy prezydenta — i co dalej?

(Janusz Hańderek komentuje z Sejmu)

Był w naszej historii Sejm Wielki, był Sejm Niemy, obecny zapewne będzie określany jako Sejm „galopujący” — stwierdził jeden z posłów, dając tym samym wyraz zaniepokojeniu wielu członków Izby zbyt dużym pośpiechem towarzyszącym ostatnim pracom legislacyjnym, zwią-

zanym z uchwalaniem tak podstawowego aktu prawnego jakim jest zmiana Konstytucji. Także więc w trakcie wczorajszego posiedzenia parlamentu dążył do jasnego wyartykułowania na poprzedniej sesji plenarnej posel-

(DOKONCZENIE NA STR. 2)

Podczas wizyty w Londynie

Michał Gorbaczow podał, że siły zbrojne ZSRR liczą 4,258 mln żołnierzy, zaś siły Układu Warszawskiego 5,3 mln

Królowa Elżbieta zaproszona do Moskwy - zaproszenie zostało przyjęte

LONDYN (PAP). Według stanu na 1 stycznia br., liczebność sił zbrojnych ZSRR wynosiła 4,258 mln żołnierzy, w tym wojsk lądowych — 1,596 mln, a sił morskich — 437,3 tys. Pozostali żołnierze wchodzi w skład wojsk rakietowych, wojsk obrony przeciwlotniczej, sił powietrznych oraz sił wsparcia operacyjnego i materiałowo-technicznego —

powiedział Michał Gorbaczow przemawiając w piątek w londyńskim ratuszu.

Radziecki przywódca oświadczył, że w wyniku jednostronnej redukcji sił zbrojnych ZSRR ich liczebność zmniejszy się do końca 1990 r. do 3 760 tys. Dla porównania przytoczył dane dotyczące liczebności sił zbrojnych USA, które z uwzględnieniem gwar-

cji narodowej liczą ponad 3 mln żołnierzy. Liczebność sił morskich USA jest ponad dwukrotnie większa aniżeli w ZSRR.

Michał Gorbaczow przypomniał, że dane dotyczące potencjałów wojskowych Układu Warszawskiego i NATO w Europie, były już publikowane w Izraelu.

(DOKONCZENIE NA STR. 6)

KRÓTKO

(s) NA zaproszenie I sekretarza KC PZPR, przewodniczącego Rady Państwa W. Jaruzelskiego w najbliższych dniach oficjalna wizyta w Polsce złoży przewodniczący Komitetu Wyzwolenia Palestyny, prezydent państwa Palestyny Jaser Arafat.

MINISTER — kierownik Urzędu do Spraw Wyznań Władysław Loran rozpoczął w czwartek ośmiodniową wizytę w Izraelu.

ALEKSANDER KRAWCZUK udekorował wybitną aktorkę filmową Beate Tyszkiewicz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, przyznany artystce z okazji jej jubileuszu w uznaniu dotychczasowych osiągnięć.

(CIĄG DALSZY NA STR. 6)

W Kamiannej

Powstanie światowe centrum apiterapii

Wczoraj w Nowym Sączu zawiązała się Fundacja Ziemi Sadeckiej im. ks. dra Henryka Ostacha. Fundacja będzie propagować niekonwencjonalne metody leczenia, a szczególnie apiterapię. Jest to uczelnia, która ma być polskim ośrodkiem w dziedzinie apiterapii. W Kamiannej mają powstać pod patronatem fundacji pierwsze w świecie sanatorium apiterapii, instytut leków bazujących na produktach oszczepnych „dom polskiego serca” („Przy stań” dla Polonii), poliklinika lub szpital specjalistyczny dla Polaków i obcokrajowców, nowoczesne zaplecze hotelowo-turystyczne...

(DOKONCZENIE NA STR. 4)

Rejonowe narady partyjne w Skawinie i Nowej Hucie

Partia nie uniknie rozwiązania ludzkich spraw

(Inf. wł.) W ciągu ostatnich dni Skawina nie schodzi z łamów prasy. W poniedziałek w tym mieście obradowali członkowie Egzekutywy KK PZPR, zaś wczoraj na rejonowej naradzie spotkali się sekretarze POP PZPR z miasta i gminy Skawina oraz gmin Mogilany i Świątki Górne. Wspólnie zastanawiano się jaka jest kondycja partii przed zbliżającą się kampanią wyborczą, co sądzi o zmianach zachodzących obecnie w kraju szeregowi członkowie PZPR, nie pełniący żadnych eksponowanych funkcji. Tak jak w normalnych dyskusjach ścierały się wczoraj w Skawinie różne poglądy. Nie obyło się rzecz jasna bez koncertu życzeń

(DOKONCZENIE NA STR. 4)

Uczyć się działań w pluralistycznym społeczeństwie

(Inf. wł.) Polska znów znalazła się na oczach i ustach świata. Tym razem jako przykład pionierskich przemian. Na to, co dzieje się u nas, z równą ciekawością patrzy Zachód, jak i Wschód. Stajemy się poligonem doświadczalnym dla orzebrańców socjalizmu. Chociaż sytuacja w naszym kraju jest nieporównywalna do żadnego innego z państw socjalistycznych, Polska przez 40 lat była i nadal jest krajem trwałego pluralizmu światopoglądowego. Znaczący i znaczący jest udział sektora prywatnego, zwłaszcza w rolnictwie, gdzie dominują gospodarstwa rodzinne. Mimo to znaleźliśmy się ręktem w

(DOKONCZENIE NA STR. 4)

Projekt ordynacji wyborczej do Sejmu (11)

Nie będzie „prawyborów”

Z poprzednich wyborów do Sejmu znamy procedurę konsultowania i prezentowania wyborcom kandydatów na posłów. Właściwie nie tyle kandydatów, ile „kandydatów na kandydatów”, gdyż ta trochę dziwaczna praktyka wynikała z przyjętej wówczas nieformalnej instytucji „prawyborów”. Rzeczą polegała — przypomnijmy — na wyłanianiu szerokiego grona osób ubiegających się o kandydowanie na posłów, z których dopiero po zebrańiach przedwyborczych i różnych konsultacjach wyłaniano „ostatecznych” kandydatów, podejmujących walkę o poselski mandat. Teraz jednak, gdy przyjęto zasadę, że w ramach okręgowych list wyborczych o wybór ubiegać się może nieograniczona liczba kandydatów, poprzednie „prawyborów” stały się anachronizmem.

Czy w takim ujęciu projekt ordynacji nie przewiduje przedwyborczych spotkań przedwyborczych dyskusji z kandydatami? Czy nie stwarza szansy kandydatom na zaprezentowanie własnych programów, na zjednanie po swojej stronie wyborców? Na tak sformułowane pytania możemy odpowiedzieć, że projekt ordynacji nie zawiera kandydatom przedwyborczych szansy wystawiania ja jednak aktywnej i inicjatywnej samych kandydatów oraz organizacji kandydatów zgłaszających. Oznacza to po prostu, że o uznanie samych kandydatów lub organizację kandydatów zgłaszających zależy będzie z kim, gdzie i ile razy się spotykają, jakie podejmą przedwyborcze środki, by przekonać wyborców. Spośród wielu innych zmian, które w projekcie ordynacji znajdują się, nie należy zapominać o zmianach, które dotyczą oddania głosu na kandydata, który im najbardziej odpowiada.

(Inf. wł.)

OSTATNIEJ CHWILI

Krakowscy fizycy powtórzyli głośny eksperyment

(Inf. wł.) Jak poinformował nas wczoraj wieczorem dyrektor krakowskiego Instytutu Fizyki Jadrowej prof. Zbigniew Bochnacki, zespół kierowany przez prof. Andrzeja Budzanowskiego powtórzył z wynikiem pozytywnym głośny eksperyment syntezy jąder wodoru w temperaturze pokojowej. Zarejestrowana została emisja neutronów, świadcząca o zajściu reakcji, która po raz pierwszy uzyskano pół miesiąca temu w Uniwersytecie Utah w USA. O tym sensacyjnym dokonaniu w dniu 23 marca piszemy poniżej i na str. 5.

Ze świata • ciekawie • ze świata • ciekawie

Przestój w „Ikarusie”

(s) Znana węgierska fabryka autobusów „Ikarus” wysłała na przymusowy urlop 2 tys. pracowników, ponieważ kooperant — zakłady samochodowe na Csepelu nie wykonały planów dostaw podwozi. Ten największy kooperacyjny partner „Ikarusa” od kwietnia podniósł o 12 procent ceny na swoje wyroby i fabryka odmówiła ich przyjęcia. Filia „Ikarusa” w Szekefehervar wstrzymała produkcję w piątek, a fabryka budapestowska stała w poniedziałek do czasu uregulowania sporu. Jednodniowy przestój, jak obliczono, przynosi „Ikarusowi” straty szacowane na 105 mln forintów.

B. Jelcyn nie uległ wypadkowi

Dziennik „Prawda” zementował w piątek pogłoski, jakoby Boris Jelcyn miał ulec wypadkowi samochodowemu, bądź został potrącony przez samochód. Te nieprawdziwe pogłoski — powiedział reporterowi „Prawdy” przedstawiciel Państwowego Komitetu Budownictwa Lew Suchanow — rozpowszechniła od dawna. Telefon w poczekalni dozwolnie „urywa się”. Boris Jelcyn nie uczestniczył w żadnym wypadku samochodowym. Obecnie wypoczywa w Kisłowodsku.

Chiny liczą już 1,1 mld ludzi

Chiński demografowie wyliczyli, że w dniu 14 kwietnia, a więc za tydzień, ChRL będzie

liczył równo 1 miliard 100 milionów mieszkańców. Jeśli dodać do tej liczby ludność Hongkongu, Makau i Tajwanu, to wówczas liczba ludności zamieszkującej obszary chińskie wyniesie 1,26 mld. Co roku rodzi się w Chinach około 9 mln dzieci przychodzących na świat „poza planem”, tzn. są drugim bądź następnym w kolejności dziećmi w rodzinach, które już mają potomstwo i w myśl założonego programu demograficznego, wyrażającego się modelem rodziny 2 plus 1, nie powinny mieć więcej dzieci.

Anglicy znów lądują w Normandii

Od czasu podjęcia prac nad budową tunelu przez kanał La Manche, wybrzeże normandzkie grzejewa prawdziwy najazd Anglików, którzy wykupują po francuskiej stronie kanału domy letniskowe. Według ekspertów brytyjskich, w najbliższych 4 latach 100 tys. Brytyjczyków zakupi we Francji swa drugą rezydencję.

Koniec boomu samochodowego?

Zachodni Niemieccy eksperci od rynku samochodowego twierdzą, że w najbliższym czasie skończy się boom samochodowy w Europie Zachodniej, który wywodził liczbę sprzedanych samochodów osobowych na rekordowy poziom 12,99 mln w ubiegłym roku.

W Tarnowie

Spotkanie pokoleń

(Inf. wł.) W tym roku mija 50. rocznica niażdzu Niemców hitlerowskich na Polskę. Z okazji Okręgowa Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich — Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie, Zarząd Wojewódzki ZBoWiD i Muzeum Okręgowe w Tarnowie zorganizowali sesję popularyzacyjną i spotkanie obojczy. Wczoraj do sali Lustranej w Tarnowie przybyli przedstawiciele młodego pokolenia kombatancki, byli żołnierze Wojska Polskiego, AK, GL, BCh, partyzanci, więźniowie obozów koncentracyjnych, uczestnicy walk o utrzymanie władzy ludowej. Obecni byli także przedstawiciele władz polityczno-administracyjnych województwa tarnowskiego. Historie tamtych czasów przypomnieli: prof. dr hab. Józef Buszko, dr Aleksandra

Pietrzykowa, mgr Henryk Solga. Osobistymi wspomnieniami podzielił się: Józef Klimek, żołnierz 16 Pułku Piechoty, Stanisław Białas, żołnierz hitlerowskich obozów o nazwisku numerem 311, Stanisław Derus, żołnierz batalionu „Barbara” 16 pp AK. Emil Koziol, współorganizator konspiracji i Michał Wępień, żołnierz GL. Działalność organizatora konspiracji harcerskiej W. Muchy ps. „Komar” przedstawiła dr Maria Zychowska.

Wiele osób zabierających głos w dyskusji podkreślało, iż należy żyć chwilą obecną i przygotowywać przyszłość. Nie da się jednak tego dobrze zrobić bez wyciągnięcia wniosków z tego, co zdarzyło się w przeszłości. Doświadczania

(DOKONCZENIE NA STR. 2)

Na str. 6 drukujemy tekst wystąpienia prof. Jana Janowskiego na końcowym posiedzeniu „okrągłego stołu”

Jaka pogoda panowała w amerykańskim mieście Salt Lake City wieczorem 23 marca, gdy w Uniwersytecie Utah dziekan wydziału chemicznego uczelniany STANLEY PONS wraz z MARTINEM FLEISCHMANNEM z Uniwersytetu Southampton w Wielkiej Brytanii składali sensacyjne oświadczenie o uzyskaniu reakcji syntezy jądrowej w temperaturze pokojowej? Pięć tygodni później, gdy prof. JERZY STROJEK z Politechniki Śląskiej w Gliwicach i prof. LECH PAJDOWSKI z Uniwersytetu Wrocławskiego ogłaszali — niezależnie od siebie — powtórzenie doświadczenia Fleischmanna i Ponsa, nad Polską południową szalały porywiste wiatry, a pod mroczną czapą

SENSACJA

W 1952 roku Stany Zjednoczone dokonały pierwszego wybuchu ładunku termojądrowego. Od tego czasu wyścigi wielu uczonych skierowane były na użyczenie niszczylielskiej siły wybuchu powstającego w efekcie syntezy jąder lekkich pierwiastków, takich jak wodór, hel, lit. Chodziło o to, aby żywiołową eksplozję niszcząca ślepo na wszystko, co stanie na drodze, zastąpić kontrolowaną reakcją, w której energię można byłoby czerpać do celów praktycznych, w szczególności do produkcji prądu elektrycznego.

Uczeni poszli drogą tworzenia warunków charakterystycznych dla eksplodującego ła-

dunku termojądrowego w ściśle ograniczonej przestrzeni. W ogromnych urządzeniach zwanych „tokamakami” usiłowano zapalić miniaturowe słońce na Ziemi. Lata płynę-

atomowych pozostawała tymczasem w ukryciu. Odmienna droga miała okazać się „Smiesznie prosta” — jak powiedzieli Fleischmann i Pons, co podchwycyli

odkrywcę przez wielu uznani zostali za zwykłych hochsztaplerów. Lec o tej chwili wydarzenia zaczęły się toczyć z szybkością pociągu ekspresowego. Fleischmann i Pons ogłosili swoje odkrycie tuż przed Świętami Wielkanocnymi. Dla wielu fizyków i chemików na świecie musiały to być wyjątkowo pracowicie spędzone święta, lecz efekty nie daly na siebie długo czekać. Zaledwie po tygodniu od oświadczenia złożonego w Uniwersytecie Utah, komunikaty o powtórzeniu eksperymen-

tu z pozytywnym wynikiem nadeszły niemal równoległe ze Stanów Zjednoczonych i z Węgier. W następnych dniach kolejne laboratoria ogłaszały wyniki prowadzonych u sie-

czego 5 prób miało dać pozytywne rezultaty, 7 natomiast zakończyło się niepowodzeniem.

Tego samego dnia PAP informowała o przeprowadzeniu analogicznych eksperymentów w Polsce. Zaczęło się w Gliwicach, jak i we Wrocławiu, przygotowując doświadczenie opierano się wyłącznie na doniesieniach prasowych. Obie próby przyniosły potwierdzenie wyników Fleischmanna i Ponsa. Polacy potwierdzili też nieszykła prostotę doświadczenia.

ZNAKI ZAPYTANIA

Lecz mimo powtórzenia sensacyjnego wyniku w różnych laboratoriach, spory wśród fizyków nie ustają. Okazało się bowiem, że nikt nie rozumie istoty zachodzących w trakcie doświadczenia procesów. Rejestrowane są tylko efekty charakterystyczne dla reakcji syntezy jądrowej, jak powstawanie trytu (izotop wodoru), wydzielanie się neutronów i większej ilości energii cieplnej niż w normalnych procesach chemicznych. Na

(DOKONCZENIE NA STR. 3)

Apetyt na ocean energii

LESŁAW PETERS

ly, lecz procesy reakcji termojądrowej ciągle operowały się niustannym próbom ich użarzenia. Mogło wydawać się, że przyroda — pozwalając sobie, że odkrył tajemnicę syntezy termojądrowej miała świadomość, że przez długi czas ludzie będą w ograniczonym stopniu zdolni spożytkować tę wiedzę. Inna, odmienna droga do syntezy jąder

naturalnych gazety. Zamiast gigantycznych „tokamaków”, kosztujących grube miliony dolarów, do eksperymentu w Uniwersytecie Utah wystarczała próbówka wypełniona cieczą woda i dwie elektrody z platyny i palladu. Fizycy doznali szoku, a naturalna reakcja na tak niezwykła wiadomość było niedowierzanie. W pierwszym momencie dwa

W pierwszym momencie dwa

W pierwszym momencie dwa

Nr 309 Małe tajemnice

„Zielona” zamiast „żółtej”?

Wzmnożony wykup benzyny przed podwyżką jej ceny sprawi...

W warunkach domowych koszt „doprawienia” własności...

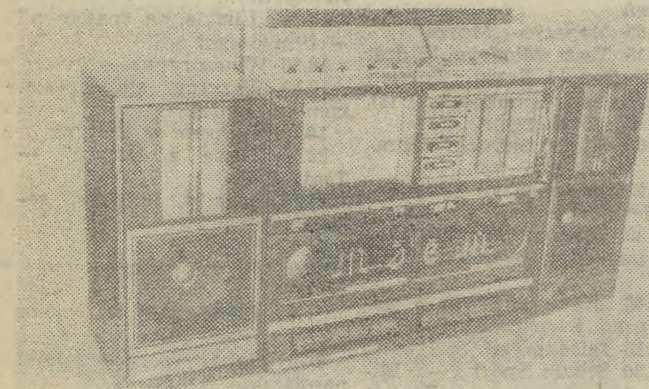

opinie podaje po raz 643. WOJCIECH MACHNICKI

Przed sezonem campingowym W najbliższy wtorek, 11 kwietnia...

Używane opony także dla mieszkańców Tarnowskiego

Również mieszkańcy województwa tarnowskiego mogą się zapoznać...

Telewizor w samochodzie? I to jest możliwe, nawet za złotówki...

Zderzenia

z TEMIDA

Tego wczesnego ranka panią K. zbudził dzwonek u drzwi wejściowych...

Kiedy będziesz miała godzinke tylko dla siebie, usiądź przed lustrem...

Gdy to piszę, raport o skażeniu ekotoksynami na poziomie komórki...

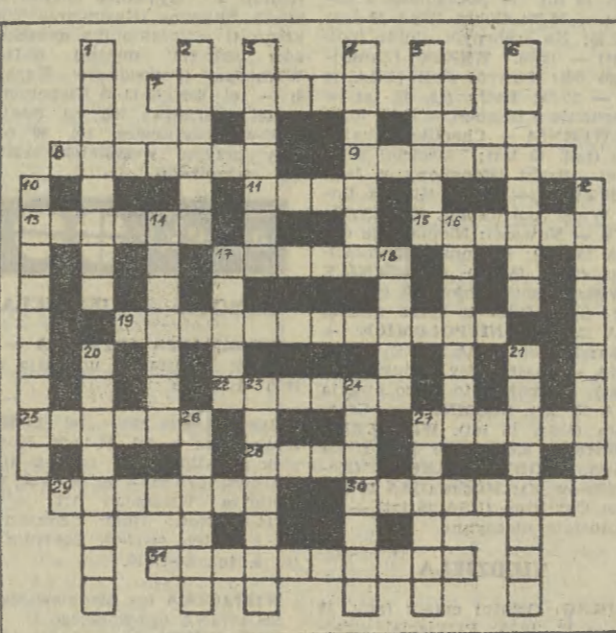

żywność a zdrowie

karz kierujący przemysłową służbą zdrowia, posłuchał tych zaleceń...

KRZYŻÓWKA NR 14

POZIOMO: 7. chwilowa, czasami dziwna chęćka, 8. ciepłobrojniy starogrecki piecnur...

PIONOWO: 1. przest. tor wysygów konnych, 2. budka telefoniczna...

Napad z miotaczem

Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości: telewizor „avenis”, radiomagnetofon „sanyo”...

KIEDY JESTEŚ PANIA PO... TCE

Wiesz już w jakich kolorach jest Ci do twarzy, doskonale potrafisz przy pomocy odpowiednio dobranej barwy bluzki...

Upewnij się, czy zbyt jaskrawy kolor nie wydatnił...

Upewnij się, czy zbyt jaskrawy kolor nie wydatnił mankamentów Twojej cery...

LAMIGŁÓWKA Z „AGORY”

Table with 16 columns (A-T) and 16 rows (1-16) containing numbers for a word search puzzle.

Logoszyfrogram. W oznaczonym tytule powstanie inicjał imienia...

Rozwiązania lamigłówek z nr 66 „GK” Rozwiązanie lamigłówek z nr 72 „GK” Rozwiązania lamigłówek z nr 72 „GK”

NAGRODY WYLOSOWALI Za prawidłowe rozwiązanie zadań w krzyżówce nr 12...

Zderzenia Pani K. jest osobą młodą, towarzyską i jak na nasze warunki mającą...

Napad z miotaczem Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości...

Krzyżówka NR 14 POZIOMO: 7. chwilowa, czasami dziwna chęćka...

Krzyżówka NR 14 PIONOWO: 1. przest. tor wysygów konnych...

Zderzenia Pani K. jest osobą młodą, towarzyską i jak na nasze warunki mającą...

Napad z miotaczem Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości...

Krzyżówka NR 14 POZIOMO: 7. chwilowa, czasami dziwna chęćka...

Krzyżówka NR 14 PIONOWO: 1. przest. tor wysygów konnych...

Zderzenia Pani K. jest osobą młodą, towarzyską i jak na nasze warunki mającą...

Napad z miotaczem Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości...

Krzyżówka NR 14 POZIOMO: 7. chwilowa, czasami dziwna chęćka...

Krzyżówka NR 14 PIONOWO: 1. przest. tor wysygów konnych...

Zderzenia Pani K. jest osobą młodą, towarzyską i jak na nasze warunki mającą...

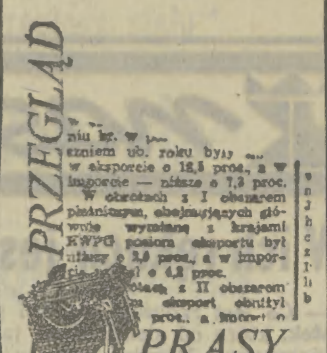
Napad z miotaczem Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości...

Krzyżówka NR 14 POZIOMO: 7. chwilowa, czasami dziwna chęćka...

Krzyżówka NR 14 PIONOWO: 1. przest. tor wysygów konnych...

Zderzenia Pani K. jest osobą młodą, towarzyską i jak na nasze warunki mającą...

Napad z miotaczem Lupy, które wynoszą z mieszkania są wielomilionowej wartości...

„JLE PAN MOŻE ZAPŁACIĆ?”

Minat kwartał, a my mieliśmy już dwa, a może trzy tysiące strajków...

W tym samym numerze wylądował z prezydentem Finlandii Mauno Koivisto...

AWANS NAUKOWY

Tytuł docenta uzyskuje się u nas często w wieku 50 lat. W niektórych krajach zachodnich...

ZŁOTY FON

„Wdowim groszem” nazywał FON gen. Sikorski — i wdał instrukcję...

ZMOWA ŻYWYCH

— Daliśmy do stworzenia z m o w y Polaków, powszechnej zmowy ludzi świadomych...